

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

אני פותחת את הישיבה למעשה יש לנו היום שני סעיפים על סדר היום: השנויים בהסדר התגמולים לאסירי ציון ומשפחות הרוגי מלכות. הסעיף השני זה פיצויי פיסורין וגובהם בעת פשיטת רגל ופרוק חברה. הגב' פנחסוביץ תבוא יות' מיורר מאחר והנושא הראשון הוא ענין אסירי ציון. כזכור לכם בענין מט"ס ועדת העבודה קימה דיונים וגם לאחרונה קימנו דיון בנושא, בכדי לוועלות את קצבת הזקנה פלוס מט"ס ולהצמיד את שניהם לשכר הממוצע למשק ולא רק את קצבת הזקנה, ואח"כ דברנו על החלת סעיף 11 ג' של הביטוח הלאומי הנושא הזה של מקבלי הט"ס. ואז ההצעות של הועדה היו שקצבת הזקנה פלוס הט"ס תהווה 22½% מהשכר הממוצע במשק, מבלי לקחת בחשבון את הותק ואת דחית הפרישה, או נציע 25% כולל הותק וכולל דחית הפרישה. זו נקודה אחת. הנקודה השניה היתה שאנו רוצים שיחילו סעיף 11 ג' בחוק הביטוח הלאומי על מקבלי קצבאות זקנה ושאיירים, על מקבלי הט"ס. מה אומר 11 ג': אם לאחר תחילתה של שנת הכספים חלה העלאה בחוספת היוקר כתוצאה משנוי המדד, הוצע פיצוי בעד התיקרות לפי כל הסדר אחר שנערך בין ארגון העובדים המיצג את המספר הגדול ביותר של העובדים במדינה לבין ארגון מעבידים שלדעת השר הינו ארגון יציב הנוגע בדבר, או לפי הסכם מכוח סעיף 200 בין ממשלת ישראל ובין המוסד להעלאה ולפיצוי יקרא להלן פיצוי, תוגדל קצבת הזקנה מיום תחילת הפיצוי בשעור השווה לשעור הגדלת שכר העבודה כתוצאה מתשלום הפיצוי. כל הסעיף הזה לא חל בזמנו על אלה שקבלו את ההטבה הסוציאלית, הוא חל רק לגבי מקבלי קצבאות הזקנה. אנחנו דרשנו החלתו גם על האחוז הזה של האוכלוסיה, דהיינו, אם ביולי משתלמת תוספת יוקר, צריך לתת אותה באופן מלא ולא באופן חלקי כי בעבר שלמו באופן חלקי את קצבת הזקנה, כי הם אמרו וטענו אנשי האוצר שקצבת הזקנה למעשה נחשבת כשכר כולל ולא כשכר יסוד, ואם שכר כולל מביעה מחצית תוספת היוקר ולא מלואה, ואז אנחנו דרשנו מלא תוספת היוקר.

אני בעקבות הדיונים שהיו בוועדה כתבתי מכתב לשר העבודה החדש שנבחר בימים

ההם וגם לשר האוצר, והבאתי לפנייהם את דרישות ועדת העבודה. היו כאלה שבוועדה סברו שהענין אבוד למה אנו בכלל ממשיכים להאבק על זה, עברה כבר שנה וחצי מאז. אני לא התיאשתי ואמרתי שנאבק עד שנשיג את מה שועדת העבודה ממליצה. והנה ביום שלישי הזמין אותי שר העבודה ללשכתו וישבו שם נציגי הביטוח הלאומי והאוצר והוא שאל אותי בקשר לענין הזה של הט"ס. מהי המחלוקת הקיימת, שאל אותי. הבאתי לפניו את כל דרישות הועדה על פי מה שכבתתי לו במכתב את שלוש הסוגיות הללו. אני שמחה לציין שהוא הודיע כי הוא מקבל את הצעת הועדה ובזה שאנו מעמידים את ההטבה הסוציאלית פלוס קצבת הזקנה על 25% מהשכר הממוצע במשק, מצמידים גם את ההטבה הסוציאלית. זה דבר אחד. הדבר השני, הוא מביע את תסכמתו לכך שתוספת היוקר במלואה תשולם לסוג הזה של מקבלי קצבאות הזקנה, אלה שמקבלים הט"ס ולא 50%, אלא תוספת יוקר במלואה שתחול גם על קצבת הזקנה וגם על הט"ס, על כל התשלום יחד. יוצא איפוא שבכל זאת המאבק שלנו לא היה לשוא ואני חושבת ששני התקונים האלה יחנו תוספת לסוג זה של האוכלוסיה, תוספת נכבדה מאד. כי היום קצבת הזקנה היא 211 ל"י, ההטבה הסוציאלית היא 81 ל"י, זה 292 ל"י. אם אנו מצמידים ל 25% מהשכר הממוצע במשק, היא תהווה 320 ל"י ועל זה יבוא כ-20% תוספת יוקר ביולי במקום 10%, דהיינו תוספת של עוד למעלה מ-60 ל"י. זה אומר תוספת של למעלה מ-90 ל"י לאוכלוסיה הזאת ובצדק, כי צריך היה ללכת לקראתם ולתקן את העוול שנעשה במשך שנים. אני מצאתי לנכון להודיע לכם, כי ביום שני יביאו לנו את הפרוט המלא. השלכות יהיו גם לגבי תלויים וגם נדון על זה באופן מלא ביום שני. אני חושבת שהמאבק הזה של ועדת העבודה, מאבק מרוכז ומשותף לכולנו נשא פרי והסתייג עתה בהצלחה, ומה שהועדה הציעה נתקבל על דעת השרים.

ה. זיידל:

אני בטוח שחברי לוועדת העבודה יסכימו איתי בהביעי את הערכתי להישג הזה, כי אתמול בהסתדרות התחיל ויכוח בכל הנושא הזה של תוספת היוקר וכו' לגבי הילדים, ואני לא תארתי לעצמי שיהיה הישג כזה ואני חושב שזהו הישג חשוב מאד. אני רוצה לציין את זה בספוק.

אני מצטרף לדבריו של ח"כ ה. זיידל.

י. מויאל:

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר: זו שכבה שמגיע לה בהחלט להיטיב את מצבה. ביום שני נרחיב את הדיון בענין תוספת היוקר. אנו השגנו משהו גם לאלה שמקבלים פנסיה ומקבלים שם תוספת יוקר ואת כל הפרטים נעלה בדיון שיתקיים ביום שני. רצייתי להביא את הדברים האלה לידיעתכם במידה ויתעוררו ויכוחים ודיונים במקום אחר. נעבור לסעיף הראשון שעל סדר היום שלנו.

1. שנויים בתגמולים לאסירי ציון ומשפחות הרוגי מלכות

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר: אנו את ההסדר הזה קבלנו לאחר דיונים ממושכים ולאחר תקונים שונים שהכנסנו בעקבות ויכוחים שהיו עם הסוכנות היהודית ועם גורמים אחרים. בסופו של דבר ההסדר אושר כאן בוועדה והתחיל לפעל. הייתי רוצה לפני שאנו נתחיל בתקונים. מר ע. ברוך ימסור לנו קצת פרטים ותקונים על הפעלתו של ההסדר. על מספר אסירי ציון שפנו כבר לרשות ובקשו שיכירו בהם כאסירים לצורך הסדר זה ועוד פרטים נוספים.

ע. ברוך: בהתאם להסבר הוקמה רשות כאשר סגן מנהל המחלקה עומד בראש הרשות ולידו מספר עובדים שתפקידם לטפל בחומר המגיע לרשות על מנת להכינו לקראת ההליכים הדרישים לצורך אישור הזכאות ולאחר מכן התגמולים לאלה שיהיו זכאים לכך. מאז הפרסום נפתחו כ-1400 תיקים ונוסף עליהם נחקלו עוד מאה פניות שעד היום לא נפתחו תיקים עבורם בהעדר ראיות מספיקות. הפניות הן על פי הפרוט הבא: כ-260 יוצאי עירק, 230 יוצאי רומניה, כ-240 יוצאי בריה"מ, כ-220 יוצאי מצרים, כ-60 יוצאי הונגריה, למעלה מעשרה מצ'כוסלובאקיה, פחות מ-10 מצפון אפריקה, בקשה אחת מלבנון ואחת מבלגריה. על פי חלוקה מחוזית אצלנו למעלה מ-700 ממחוז ת"א, קרוב ל-200 מחיפה והצפון, כמאה מירושלים, ומבאר-שבע כ-50. החל מהחודש הבא הרשות תתחיל לעבוד בצורה מסודרת. היא עדיין לא דנה בצורה פורמלית בפניות. הספול עד היום היה טפול המתבסס על המסמכים וכל אחד מאלה שפנו לרשות קבל מכתב בו מודיעים לו על פי המסמכים אם חל עליו או לא חל עליו אחד מסעיפי הזכאות בדבר ההכרה. הדיון הפורמלי יחל בחודש הבא, כאשר בצורה מסודרת כל אלה שפנו יגיעו לדיון ברשות, כאשר הדיון הזה יהיה הדיון שיביא לאישור הזכאות באורח פורמלי. בעקבות האשור הזה, על פי עומים שכבר נעשו עם המוסד לביטוח לאומי, האנשים יוכלו להתחיל לעבור את הבדיקות הרפואיות ולהופיע בפני הועדות הרפואיות ולהופיע בפני הועדות הרפואיות של המוסד לביטוח לאומי, לאחר שיעברו את התהליך הזה ותקבע הזיקה שבין הנכות לבין היותם אסירים או עצירים, יבוא השלב האחרון והוא השלב של אישור התגמולים בהתאם לנסיבות המחייבות זאת. לאחר שהרשות תתחיל לעבוד באורח פורמלי, דהיינו תתחיל לאשר את הזכאות, בוועדה יושב איש משרד החוץ, נציג ציבור ואיש הסוכנות היהודית. הכוונה לאחד האנשים הקשורים בארגוני אסירי ציון ואדם שלנו.

י. ארידור: האם מרדכי אורן מצ'כוסלובאקיה נרשם?

ע. ברוך: לא נרשם. נציג הציבור הוא ראובן ארזי, מה שע. ברוך התכוון לומר נאמר על ועדת ערר ששם יושב נציג של ארגון אסירי ציון לגבי כל אדם מאותה ארץ. האדם שקשור לארגונים קשור לוועדת ערר ולא לרשות.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר: אני מבקשת שתמציאו לנו את הרשימה של האנשים החברים ברשות.

ע. ברוך: ראובן ארזי כנציג ציבור, לאחר מכן איש הסוכנות היהודית ברשות, איש משרד החוץ וגרשון. השלב האחרון הוא השלב של הפעלת ועדת הערעורים. ועדת הערר תתחיל לעבוד כאשר יובאו בפניה ערעורים אודות אישורי הרשות וועדה זו מתפקדה להתיחס א) לגורם הזכאות. ב) לגורם הזיקה שבין הנכות לבין המאסר או המעצר. הייתי רוצה להעיר הערה בקשר לעבודת הרשות. החומר הוא חומר מאד מאד עדין ואנחנו חייבים לעבוד מתוך זהירות רבה ומתוך כבוד רב להבדלים החשובים מאד בין ארץ לארץ כי יש בעיות מאד מאד עדינות ומאד

ובין יוצאי מצרים ובריה"מ וכו', והעבודה היא עבודה המחייבת רגישות רבה מאד לגבי ההבדלים בין ארץ לארץ ולפעמים הבדלים בין אדם לאדם ובין מקום למקום באותה ארץ, כך שהעבודה כאן בשלביה הראשונים, עד שנאמץ לעצמנו את כל הרגישויות הדרושות בוודאי תלך קצת בעצלתים, אבל אני מעדיף שתלך בעצלתים בצורה עדינה ואמינה.

אבל לאחר שהועדה או הרשות מכירה בו כאסיר ציון הוא צריך לקבל רטרואקטיבית

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

מראשון לאפריל 1973?

ע. ברור:
הוא יקבל ממועד התחולה של החוק הזה. אגב, אחד התקונים שידונו בהם היום מתיחס מצד אחד להארכה של התקופה ומצד שני מה קורה באותה תקופת ביניים שאנו בכל זאת עוזרים כעת לאסירי ציון. אני מציע שנעבור עכשיו על התקונים.

ר. אור:
ההצעה הראשונה היא לתקן את סעיף 4 להסכם ולא להסדר. בסעיף 4 נאמר: הסוכנות תחזיר למוסד אחת לחודש לפי חשבון תגמולים והוצאות שימציא לה את הסכומים שהוצעו על ידה בחודש שתלף בגין הסכם זה. דהיינו הסוכנות מחזירה רטרואקטיבית אחרי שהוצאות נעשו. לפי בקשת הסוכנות עצמה אנחנו מבקשים לשנות את זה באופן שהסוכנות תמציא למוסד לפני התשלום את התשלומים שהם יצטרכו לעשות באותו חודש, וזה הסדר שקיים בסוכנות היהודית לגבי מקרים דומים אחרים כמו קצבת זקנה, ת"ס וכו'. - אני קוראת כאן את הסעיף בהסכם הקודם, ההסכם הקודם דיבר על כך שהסוכנות תחזיר למוסד לאחר שהמוסד ישלם את הכספים שהמוסד שילם. ההצעה היא שהסוכנות תעמיד לרשות המוסד מראש את הכספים שיצטרך לשלם באותו חודש, וזה נהוג גם לגבי הסדרים אחרים שניין הסוכנות לבין הביטוח הלאומי. לכן ההצעה היא זו: הסוכנות תעמיד לרשות המוסד אחת לחודש לפי חשבון תגמולים והוצאות שהמוסד ימציא לה את הכספים שיהיה זקוק להם בכדי לשלם את הסכומים הנדרשים לפי הסכם זה באותו החודש. אני חושבת שלגבי זה אין בעיה מיוחדת, זה פשוט מבחינת הסוכנות היהודית יותר נוח לה לפעל גם בהסדר זה כפי שהיא פועלת בהסדרים אחרים. בהסכם זה היה התקון היחיד. הכוונה של התקון היא שבמקום שהמוסד קודם ישלם והסוכנות אח"כ תחזיר, המוסד יודיע כמה הוא זקוק באותו חודש והסוכנות מראש תעמיד לרשותו את הכספים.

המוסד לביטוח לאומי יכול לדעת כמה הוא זקוק מראש?

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

הוא יודע לפי האישור שבידיו כמה הוא צריך לשלם באותו חודש.

ר. אור:

האם זה כל כך משנה אם הוא יקבל מראש או לאחר מכן?

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

הסוכנות שהיא אשר משלמת את הכספים, מבקשת לשלם מראש משום שמבחינה חשבונתית

ר. אור:

לה יותר נוח כך.

אם לה נוח כך, לנו אין זה משנה כלל. האם יש הערות או התנגדות לתקון המוצע? אין, אם כן אנו מאשרים אותו. אנו עוברים עכשיו לגופו של ההסדר.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

ר. אור:
בעמוד הראשון ישנה הגדרה של אסיר ציון. ההגדרה של אסיר ציון קובעת "יהודי שחוק השבות חש"י -1950 חל עליו, שקרה בו א, ב, ג זה יחשב כאסיר ציון. התברר לנו שבעצם אנחנו גורמים עוול לאותם אנשים שאינם יהודים אבל שחוק השבות חל עליהם, למשל בנים של יהודים או נכדים של יהודים שהם עצמם ישבו בחו"ל כאסירי ציון, אבל הואיל וכאן בהסדר נאמר יהודי, והוא איננו יהודי, הוא איננו יכול להחשב כאסיר ציון לצורך ההסדר. לכן אנו מבקשים שבמקום יהודי יאמר "אם שחוק השבות חל עליהם"

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
זהו תקון חשוב מאד, כי בחוק השכות הכניסו תקון מסוים לגבי משפחות מעורבות. אין הכוונה כאן למיהו יהודי, אלא לחוק השבות כפי שהוא קיים.

י. יודין:
אני מסכים לתקון שמוצע כאן, אבל אני חייב להעיר שאני לא מקבל את ההגדרה החוזרת בכל הסעיפים "שנאטר מאז קום המדינה". אם זה כך, יש אנשים שלגבי דידם זה אג. צדק משוועל אני יודע יותר מאשר גלות אחת ששם יהודים נעצרו על הציונות וסבלו בגללה הרבה שנים לפני שקמה המדינה, ואני פשוט לא תופש את הגישה הזאת.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
אני רוצה לעדכן את ח"כ יודין. אנחנו על ההסדר הזה דנו מספר רב של ישיבות. הויכוח הקשה והנוקב היה לנו עם שר הקליטה ועם משרד הקליטה שהתנגדו בכל התוקף לדברים שאנחנו הצענו אותם, והיתה זו אחת ההצעות של הועדה שכולנו היינו מאוחדים בה. עד שהגענו להסדר הזה כניסוחו יצאה הנשמה. אני לא מציעה שאנו כרגע ויכוח לגופו של ההסדר. יתכן שצריך יהיה פעם לערוך רויזיה, כאשר יתקרב מועד תם תוקפו של ההסדר ואז נעבור על כל הסעיפים מחדש. היום אנו דנים על התקונים שהם חשובים ונחוצים ולא לגיפו של ההסדר.

י. יודין:
שאלתי היא מאיזה שנים הדוקומנט הזה? האם זה משנת 73? אם כן, אני מתפלאל על עורון האנשים שלא ידעו שבשנים האלה מגיעה עליה ועמה עשרות אנשים שישבו לפני 30-40 שנה בבתי סוהר בארצות מוצאם, פשוט אינני יכול לקבל זאת. אני מבקש את יו"ר הועדה שתמליץ על שלב נוסף של בירור בנקודה זו, כי מצפוני פשוט לא נוהג לי לקבל את הנוסח הזה. אני למשל בן של אסיר ציון משנות העשרים ואני מכיר עשרות ומאות כאלה, אבי כבר מזמן לא חי ואין זה נוגע לו, אבל הבעיה קיימת.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
אשמח אם תוכל לשכנע את שר הקליטה בענין זה. אני מוכרחה לציין שבהסדר הנידון יש עוד דברים שמעיקים על מצפוננו ולא רק נקודה מיוחדת זו שהעלית.

מ. גז:
אני מציעה שהתקון הזה עד שהוא יובא לגמר ולבצוע, באמת עברו דרך הועדה הזו כל העצירים של כל המדינות מלפני קום המדינה ומאז קום המדינה ועד היום הזה. יש עשרות משפחות ועשרות בודדים המחכים לביצוע החוק, כדי להתחיל להנות ממנו כי המדובר בדרך כלל באנשים מבוגרים ולא צעירים. אני מציעה קודם כל לא לעכב את החוק הזה ולתת לאנשים להנות ממנו. אני תומכת בח"כ יודין ב100% שזה מגיע, ואם נותנים לאחד מוכרחים לתת לכל אלה שעברו את אותו הסבל למען קום המדינה הזאת. אני מכירה אפילו מתונים עשרות כאלה. לכן אני חושבת שאת החוק צריך לקבל מיד, אנו גם כך נמצאים באחור ואינני יודעת מדוע זה נסחב כל כך הרבה. אני מקוה שזה יאבור מיד לביצוע ותבוא הברכה על כל מי שיוסיף עוד לתקן בחוק.

ה. זינדל:
אני רוצה לתמוך בגישתה של ח"כ מ. גז, שראשית כל נאשר את החוק. אני אני מציע שחברי הכנסת היושבים כאן יציעו הצעות תקון נוספות להסדר הזה. אני למשל נעצרתי בדצמבר 47 בפולניה לאחר שריכזתי את עליה ב". אני הצלחתי לצאת משם תחת שם אחר ואילו אני בשמי המלא כביכול עדיין עצור שם. במקומות אחרים נעצרו אחרים יחד איתי וחלק מהם אפילו עד היום לא היגיע לארץ. לפי ההסדר המוצע כאן, כל אלה שנעצרו לפני קום המדינה ויגיעו לכאן במשך הזמן או כבר היגיעו לכאן, לא יהנו מההסדר הזה. אני מציע גם כן לא לעכב את ההליכים, צריך לאשר את ההסדר הזה, אבל כל חברי הכנסת מכל הסיעות צריכים לקיים דיון בנושא ולהעלות הצעות תקון נוספות.

י. ארידור:
לא, צריך לעצור את הצעת ההסדר הזה ואז אפשר יהיה לעשות משהו לתקונו. אני למעשה שמח שח"כ יודין הצטרף לדעה שהבעתי אותה עוד בכנסת הקודמת בנושא זה. למעשה באמת נגרם כאן עוול והצבענו על העוול הזה, ואין אפשר לחלק זכויות

של אנשים לפי יום הקמת המדינה כאילו זה היום הקובע. אני אז הצבעתי על דוגמא, שכן לא רק ברוסיה ובפולין ישבו, אלא גם בקניה ישבו אנשים וגם להם מגיעות הזכויות האלה. אני שומע שרב חברי הועדה מצטרפים לדעה הזאת אבל לדעתי אם אמנם אנו רוצים לעזור, אנו צריכים לעזור ברגע זה את אישור המסמך. אין כוונתי לעזור לשנה, אלא לעזור בישיבה זו. מה שאנו צריכים לעשות זה להודיע לנציגי הממשלה שאנו מבקשים תקון בנוסח ההסכם. אני מציע כאן דרך מעשית כדי לבצע זאת: לא נאשר את זה היום, נודיע על העמדה של הועדה לנציגי המוסד לביטוח לאומי. הם יצטרכו להודיע לנו תוך שבוע או שבועים אם הם מסכימים לתקון או לא, ואנחנו אח"כ נראה אם אנו יכולים לאשר את זה או לא. אם אנחנו היום נאשר את ההסכם, הפעם הבאה שזה יגיע לדיון לא יהיה שום ערך לדעתנו, לא יזוז שום דבר ויתכן שזה יגיע רק בכנסת התשיעית. לכן מבחינה מעשית אני מציע היום לדחות את אישור ההסדר.

מ. ג.:

מדובר כאן לא רק בנציגי המוסד לביטוח לאומי אלא גם בסוכנות, וביחד זה יקח עוד שנה לאשר את ההסכם הזה כפי שאנו מציעים.

י. ארידור:

אני מציע לפנות גם לסוכנות ולהמתין שבועים לחשובה, ואז תוך שבועים נקבל תשובה האם הסוכנות שוללת את עמדת הועדה או לא שוללת אותה, אחרת לא יהיה כל ערך לדיון ואני מפנה את זה לתשומת ליבם של כל חברי הועדה.

צ. ברנר:

בשעה שההסדר הוגש בפני הועדה, וברשותכם אזכיר שלמעשה הנושא הודגש בוועדה משני כיוונים, הכיוון האחד בקשת הועדה לדון בנושא באורח בלתי תלוי בפניה שלנו לענין זה, ומצד שני הצורך לדון בנושא על פי חוק הביטוח הלאומי משעה שהוחלט אצלנו שהנושא יועבר לטפול המוסד לביטוח לאומי, כמי שיוזמן ע"י הסוכנות היהודית לבצע את ההסדר. ה ענין הנוגע לסעיף הראשון, והוא אותו ענין בסעיף הקובע שההסדר חל על כאלה שהיו במאסר מאז קום המדינה ובשעה שהמדינה קמה, היה דיון ממושך, כאשר הכוונה למעשה היתה שהמדינה רואה עצמה כמי שחייבת לטפל באותן הבעיות שנוגעות לאסירים מאז שהיא נוסדה. נכון שיש אסירי ציון הנמצאים בטפול המדור לאסירי ציון במשרד קליטת עליה, כאלה שהיו במאסר לפני קום המדינה. אותה קבוצה של אסירי ציון תמשיך לקבל את הטפול השגרתי של המדור לאסירי ציון שלא במסגרת ההסדר האמור. פירוש הדבר שהם יקבלו דמי קיום בשעה שהם זקוקים לכך, יקבלו מענקים לצורך שיקומם בשעה שהם זקוקים לכך, סיוע לטפול רפואי בשעה שהם זקוקים לכך. מספרם הולך ופוחת מפני שמדובר בקבוצה גיל גבוהה, אני הבאתי את הנתונים של הקבוצה זו בישיבות קודמות של הועדה. מדובר בקבוצה קטנה מאד של אסירי ציון ואתם האסירים מקבלים טפול עד היום. אנחנו מדברים במסגרת ההסדר באותם אסירי ציון אשר ישבו במעצר מאז קום המדינה. בהזדמנות זו ברצוני להעיר לשאלתו של ח"כ מויאל: ההסדר חל לגבי אותם אסירים או עצירים שהניסוח לגבי הזכאות שלהם חל בפרק הראשון שמונה לפניך.

י. מויאל:

רציתי לשאל שאלה אבל קבלתי תשובה חלקית. לי לא היה הכבוד לשבת בקדנציה הקודמת ומשום כך גם לא ידעתי מה הנימוקים לקביעת ההסדר לגבי אסירי ציון מאז קום המדינה. אם הנמוק הוא כפי שנתן אותו מר ע. ברוך בקצרה, כלומר, המדינה לא יכולה להיות חייבת על דברים שקרו עוד לפני הווסדה - הנימוק הזה לא מתקבל על דעתי. יש חוק הרציפות וזה חל גם על המוסדות שקדמו לקום המדינה. אסירי ציון היו שליחי מוסדות הציבור בארץ.

י. ארידור:

זה נכון, עובדה שהמדינה מכירה במשפחות נכים שנפצעו לפני קום המדינה, כולל

במחטרות.

י. מויאל:

גם מי שהיה פקיד בעת תקופת המנדט, הממשלה מכירה בותק שלו. כלומר, כאן יש איזו

שהיא סתירה.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
אני מציעה לעבור על התקונים ולאשר אותם היום. אנו יכולים להחליט שועדת העבודה תחזור לדון לגבי גופו של ההסדר על ההגדרות שיש בו ועל כל מה שמשמע ממנו תוך תקופה מסוימת, לקראת חידוש ההסכם בראשון לאפריל. הרי כל שנה למעשה אם לא מחילים עליו שנויים, הוא ממשיך להתקדם. הבה נקבל החלטה שועדת העבודה תחזור לדון בהסדר לקראת חידושו בעוד מועד. ההסדר הזה יחול רטרואקטיבית מ-1.4.73 ואינני מציעה לעצור אותו שוב. צריך קודם כל לתת לחוק הזה לרוץ תקופה מסוימת, ואי אפשר לבוא ולשים מקלות בגלגלי ההסדר הזה, מספיק סבלו במשך כל השנתיים האלה. ניתן למי שזכאי להנות ונדאג לשנות את ההסדר לפני שיפוג תוקפו בשנה הבאה.

י. יודין:
אני אצביע בעד האישור מטעמים אלה רק בתנאי אחד; במקביל לאישור הסדר זה מקבלת ועדת העבודה החלטה שתובעת לשנות את ההגדרה ברוח זו שאמרתי.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
אני עדיין לא יודעת מה אתבע ומה לא. אני תובעת עוד דברים בנוסף למה שאתה מציע, כיצד אני יכולה להחליט עכשיו על כך? אנו יכולים במקביל לזה להחליט שהועדה חוזרת לדון בגוף ההסדר על סעיפיו השונים.

י. יודין:
אני חושב שכבוד היו"ר במקרה זה לא צודקת. הענין שנגעו בו חברי כנסת אחדים לפני ואני דברתי עליו היום אינו ענין טכני אלא ענין מהותי. אני לא רוצה עכשיו להרחיב את הדבור, אבל מעודד אותי מאד לדעת שדעה זו נשמעה ונדמה לי שרוב הועדה בדעה זו. אם מעלים נקודה טכנית שעכוב האשור עלול לגרום סבל למספר אנשים, אני מוכן להתחשב בזה, אבל בתנאי שבמקביל לזה מחקבלת החלטה מהותית שקובעת שזו עמדת הועדה והיא מיד נמסרת לרשויות שבהן תלוי הדבר, מכיון שהחלטה סתמית שועדת העבודה תחזור ותדון בהסדר לגופו לא אומרת דבר.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
אני חוזרת על דברי: אני יכולה להמליץ על ההצעה שקודם כל נאשר היום את ההסכם המובא לפנינו, ויחד עם זה נקבל החלטה שהועדה חוזרת לדון בהסדר על סעיפיו השונים. החלטה מהותית לא נוכל היום לקבל אם לא נקיים דיון יסודי בענין. אני למשל לא הבעתי כאן שום דעה לגופו של ענין.

מ. גז:
אינני חושבת שהיו"ר או חברי הועדה יכולים כאשר הם מקבלים איזו החלטה, מיד גם להתחייב לשנותה. אבל זכותנו אנו, אם אנחנו ארבעה או חמשה חברי כנסת החושבים אותו הדבר, בעוד שבוע-שבועים להגיש ליו"ר הועדה בירור עניני או להעלות מחדש את הבעיה כדי שתבוא על תקונה. אבל כאן באותו יום אני לא חושבת שזה ניתן בכלל.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
עלי לומר לכם שבזמנו ההסדר אושר ע"י הועדה. אנו היום מדברים על אישור התקונים ולא על ההסדר גופו. יש לנו הצעה אחת של ח"כ ארידור לעכב היום את הכל, עד שנדון באופן כללי על הענין הזה.

י. ארידור:
לפי הנסיון שהיה לנו מאז אישור ההסכם הקודם כשגם אז נשמעו דעות בעד הרחבת ההגדרה, מתברר שבמשך תקופה ארוכה לא זו שום דבר ואף אחד לא התחשב בדעות שהושמעו. אינני מבין מדוע היו"ר רוצה למנוע החלטה ברורה של הועדה לגבי עמדתה בנושא הזה. אם גם היום הועדה לא תקבל החלטה ברורה לגבי עמדתה, והעובדה שנחליט על קיום דיון אינה אומרת מאומה, אנו יכולים לקיים דיונים על עוד עשרים דברים שונים. הועדה חייבת לקבוע עמדה כדי שהסוכנות תדע מה העמדה שלה, אבל אם הועדה לא קובעת עמדה, כיצד נבוא בטענה לסוכנות שהיא צריכה לשנות את עמדתה. כאן אני מוכן להצטרף לדעתו של ח"כ יודין בנושא הזה.

ח. שמעוני:

על פני השטח באמת נראה כאילו נעשה פה עוול, אבל אני לא מניח שממשלת ישראל מתכוונת לגרום עוול מבלי שיש לה נימוקים כבדי משקל. אם ממשלת ישראל בזמנו התנגדה לשנוי ההסדר המקורי, משמע שיש לה נימוקים כאלה. אני לא אומר שלא נצטרך לדון בזה ובאמת על פני השטח נראה שנגרם עוול לאנשים אלה ואחרים. אבל אני לא חושב שיש מקום להגניב החלטה דרך דיון טכני מבלי שאנחנו נשמע את כל הנימוקים האלה, אנחנו ולא מישהו אחר ששמע אותם וכך נוכל להחליט לגופו של עניין. לפיכך אני לא חושב שיש מקום לקבל החלטה מהותית, אבל יש בהחלט לקבל החלטה טכנית, שאנחנו תוך זמן קצוב שנחליט עליו, נחזור מיוזמתנו ונדון על זה, נזמין את האנשים הנוגעים בדבר ונשמע מהם מדוע הקבוצה הזאת לא כלולה בתוך זה.

י. מויאל:

אני חושב שקו המחשבה של כבוד היו"ר בהחלט מתקבל על הדעת. אנו בהחלט צריכים לאשר את קבלת החוק הזה, אבל מאחר והנושא הזה באמת לא מובהר לי, ולפי תפישתי הראשונה חסרים לי כמה הסברים שלא ניתנו לי. בעניין התחולה יש בעיה. אני מוכן לקבל את ההסכם, אבל קבוצת אנשים שעליהם יש להחיל את ההסדר - כאן הדעות חלוקות. ההסדר שאנו מקבלים כאן מדבר על אנשים שהיו אסירים מאז קום המדינה, ואילו אותם אנשים שהיו אסירים לפני קום המדינה אינם זכאים להנות מההסדר. בשלב זה אני מצטרף לחברי הוועדה הטוענים שיש להחיל את ההסדר גם לקבל הקבוצה השנייה. אני לא מציע להגניב הצעה קפיטליסטית אגב הסדר, אני מציע שהוועדה תחליט על קבוצת אנשים שעליהם יחול ההסדר תוך תקופת זמן שתקבע היו"ר.

ש.א. אלמוזלינו - היו"ר:

יש כמה הצעות. הצעה אחת אומרת שעל הוועדה לקבוע עמדה בעניין זה, שצריך לכולל את הקבוצה הזאת בהסדר וכו'. כבר היום לקבוע. יש הצעה שאומרת כי אנו דנים היום בנושא הזה ויחד עם זאת אנו מחליטים לקיים דיון מיוחד על כל ההסדר מחדש, ואז נזמין את שר הקליטה, האוצר, הסוכנות ושאר הגורמים ויחד נשב ונדון על הנושא הזה. אני לא רואה שום מקום היום לקבל החלטה מהותית ככה או אחרת. נעמיד את ההצעות זו מול זו.

ה. זיידל:

הואיל ורב חברי ועדת העבודה של הכנסת תובעים הרחבת החלטת ההסדר לגבי אסירי ציון גם על אלה שנאסרו על פעילות ציונית לפני קום המדינה, מחליטה הוועדה לקיים דיון מיוחד בנושא זה ולהזמין את הגורמים הנוגעים בדבר.

ש.א. אלמוזלינו - היו"ר:

אני מתנגדת לניסוח כזה. אני עדיין לא יודעת איזו הרחבה.

ח. שמעוני:

אפשר לומר, למען חברי הכנסת החושבים כך, שיקיים דיון מיוחד מנקודת ראות הגורסת שנגרם עוול לקבוצת אנשים מסוימת.

י. יודין:

בעיני הדבר כאילו מדינת ישראל היתה מקבלת חוק שבות בתנאי שזה חל על יהודים שנולדו מרגע שהוכרו על הקמת מדינת ישראל. לפי דעתי הניסוח הזה הוא דבר חסר כל הגיון ציוני שמונח ביסוד קיומה של המדינה. אבל אני מוכן ללכת לקראת פתרון מעשי היום, בתנאי שהוועדה משמיעה באוזני הסוכנות והממשלה מה שהוא ממשי וקונקרטי באותה הסוגיה שלפי דעתי אינה טכנית אלא מהותית. אני מציע לקבל עכשיו החלטה האומרת שאנו מאשרים את ההסדר, ובאופן סימולטני מעירים את תשומת ליבה של הסוכנות כי לוועדה יש הסתייגות או עמדה עקרונית בעניין של הגדרה על מי חל ההסדר הזה.

ש.א. אלמוזלינו - היו"ר:

אני מציעה שאנחנו לא נסתבך יותר מידי, להעיר תשומת לב וכו'. יש הרבה מכתבים מצד ארגונים של אסירי ציון שונים ויש הערות נוספות לגבי סעיפים אחרים. מדוע יש להתייחס רק לנקודה זו ולקבוע עמדה מהותית? תקבלו את ההצעה שלי, האמינו לי, על פי הנסיון שיש לנו, אף פעם עוד לא התאכזבנו ממה שכבר השגנו. אם ירצו ח"כ יודין וח"כ זיידל לקבל הסברים קצת יותר מפורטים - נעשה

ההסדר על כל סעיפיו השונים, הן לגבי ההגדרה מיהו אסיר ציון, והן לגבי ההגדרה מיהו עציר, והן לגבי התקופה וכל הדברים הללו, מדוע רק הנקודה הזו? יש עוד כמה נקודות שיש עליהן לדון. אני מציעה שהועדה תקבל את ההצעה הזו ונוכל לעבוד ממש על הנושא הזה.

ה. זיידל:

כל חברי הכנסת כולל היו"ר היביעו דעה. את בעצמך אומרת שאפשר להחליט לקיים דיון. אפשר לחבר את שני הדברים יחד. אנו עוברים כאן סעיף סעיף, כעת נגענו בהגדרה של אסיר ציון. לגבי ההגדרה יש לנו דעה ואפשר בהחלט לתת לה ביטוי.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

אינני רוצה לקבל החלטה כזו, אדרבא, אני רוצה להרחיב את הדיון שנקיים ולא להגביל אותו. מלבד זאת, החלטה בענין ההגדרה אינה עומדת היום על הסדר. אני מבקשת להצביע: מי בעד זה שנקבל החלטה מהותית היום בקשר לנקודה הזאת, שאנו תובעים שנוי ההסדר לגבי הקבוצה הזו? עומדת להצבעה גם ההצעה השניה, שאנו היום לא מקיימים דיון בנושא, לא מקבלים החלטה מהותית, אלא הועדה מחליטה לקיים דיון מקיף בקשר להסדר כולו על סעיפיו השונים עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, ואז נזמין את שר הקליטה לנושא הזה. מי תומך בהצעה הזו? ההצעה השניה התקבלה. אנו עוברים הלאה.

ד. אור:

בהגדרת הרוג מלכות שבאה מיד לאחר הגדרת אסיר ציון, גם בה נאמר יהודי שחוק השבות חל עליו, וגם פה אנו רוצים לכתב במקום המילה יהודי "מי שחוק השבות חל עליו" כפי שאמרנו באסירי ציון. ז.א. זו התאמה בין שתי ההגדרות.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

יש הערות לגבי נקודה זו? אין, ובכן תקון זה התקבל.

ד. אור:

בעמ' מס. 2 של ההסדר הקודם ישנה הגדרה של בן משפחה של אסיר ציון ונאמר שבן משפחה של אסיר ציון זה בן משפחה שמשמעותו בסעיף 1 לחוק הנכים תגמולים לשיקום. אנו לא שמנו לב ששכחנו להגדיר בן משפחה של הרוג מלכות, ואנחנו מציעים שבהגדרה של בן משפחה של אסיר ציון יופיע גם "והרוג מלכות". ז.א. ההגדרה של חוק הנכים תחול גם על בן משפחה של הרוג מלכות.

ש.א.אלמוזלינו היו"ר:

זה מתקבל. אנו עוברים הלאה.

ד. אור:

יש לנו בעיה שההסדר חל מיום חתימתו, כלומר מאפריל 73. מכל מיני טעמים לא הצלחנו לפני שנה להתחיל אותו, ונאמר בהסדר שמי שפונה תוך 12 חודש יכול לקבל רטרואקטיבית מאפריל 73 את התגמולים וההסדר יחול עליו. הואיל ולא הפעלנו את זה בזמן, יוצא שמי שפונה החל מאפריל שנה זו, יוכל לקבל את זה רק מיום הפניה ולא מיום אישורו ולא רטרואקטיבית. לכן אנו מבקשים שבמקום 12 חודש יבוא 18 חודש, כדי לתת לאנשים שפנו אחרי אפריל את השהות לקבל את זה רטרואקטיבית. מסיבה זו בהסדר בסעיף 3 אנו מוחקים את המילים 12 חודש ובמקום שני איפה שכתוב 12 חודש כותבים 18 חודש כדי להתאים את זה.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:

זה מתקבל.

ד. אור:

ישנה בעיה אחת נוספת שאיננה כתובה בהסכם המקורי. הואיל ואנו לא הפעלנו את ההסדר באפריל, ואנחנו למעשה כדי שאנשים לא יסבלו המשכנו לשלם מאלה שקבלו מהועדה לאסירי ציון לא לפי ההסדר, אלא שקבלו במשך כל הזמן (7) לפי הסדר הקודם, אין מקום שאותם אנשים יקבלו פעמים כשאחרים מקבלים רק פעם אחת. לכן אנו מציעים שמי שאושר כזכאי לתגמולים על פי ההסדר זה רטרואקטיבית, לא יהיה זכאי לתשלום אחר מן הסוכנות היהודית בשל היותו אסיר ציון, בן משפחתו או בן משפחת הרוג מלכות. ב(1) כל מי שאושר כזכאי לתגמולים לפי הסדר זה וקיבל בשל היותו אסיר ציון, בן משפחתו או בן משפחת הרוג מלכות סיוע כספי מן הסוכנות היהודית שלא לפי הסדר זה, ינוכה מן

ציון, כבן משפחתו או כבן משפחת הרוג מלכות שלא לפי הסדר זה, מיום שהוא זכאי לתגמולים לפי הסדר זה. 2) היה הסכום שיש לנכותו מן התגמולים לפי סעיף קטן ב(1) לעיל גבוה מסכום התגמולים ממנו יש לנכותו, לא יחויב הזכאי לתגמולים לפי הסדר זה בהסדר הסכום העודף שקיבל. ג. למרות האמור בסעיף קטן א של סעיף זה, רשאית הסוכנות היהודית לאשר מתן סיוע כספי לאסיר ציון, בן משפחתו או בן משפחת הרוג מלכות שלא לפי הסדר זה, וסיוע כזה לא ינוכה מן התגמולים הניתנים לפי הסדר זה. " הואיל וההסדר לא נכנס לתוקפו באפריל שנה שעברה, ובכל זאת אנשים יוכלו לקבל רטרואקטיבית תגמולים לפי ההסדר הזה, אבל כדי שהם לא יפסידו אנו בינתיים המשכנו לשלם להם לכל אלה שקבלו קודם לפי ההסדר הקודם שהיה ולא כיסה את כל האנשים האלה, ואין הצדקה שהם יקבלו פעמים כספים, גם לפי ההסדר הקודם וגם לפי ההסדר הזה, אנו מבקשים שאם הם קבלו קודם סכום יותר גדול מאשר יקבלו לפי ההסדר הזה, לא יחזירו. אם הם קבלו סכום יותר קטן - יקבלו השלמה. ישנם מקרים בודדים שבהם ישנה איזה הצדקה בכל זאת לתת איזה שהוא סיוע נוסף, וכדי שלא ינצלו את זה בא סעיף קטן ג'. ז.א. יש בכוונתנו לתת סיוע נוסף כשיש הצדקה ספציפית לכך. אנחנו אמרנו בשני הסעיפים הקודמים שמי שמקבל בתור אסיר ציון כסף, ינוכה הכסף מהסכום הזה, כלומר, לא יקבל פעמים. סעיף קטן ג' משאיר אפשרות לתת בכל זאת בנוסף להסדר הזה, דהיינו לא לנכות אלא לתת דברים ספציפיים במקרים מיוחדים כשיש לזה איזה שהיא הצדקה מיוחדת, מפני שאחרת לא היינו יכולים לתת והיינו חייבים לנכות את הסכום. יש מקרים סוציאליים שנוחנים בשביל פריג'יטר או בשביל דברים שההסדר למעשה לא חל עליהם. כדי שלא ינכו את זה אוטומטית, אנו משאירים את האפשרות הזאת.

י. ארדור:

אני רוצה להגיד שהסעיף הזה הוא יותר מאשר מוזר. אנתח אותו על פי חלקיו. סעיף 3(א) שמתחם לזה שמי שאושר לתגמולים לפי הסדר זה לא יהיה זכאי לתגמולים אחרים - זה בכלל מיותר, מפני שהשאלה היא אם הסוכנות נותנת תגמולים או איננה נותנת תגמולים אינה נוגעת להסדר שבין הסוכנות ובין המוסד לביטוח לאומי. אנחנו דנים עכשיו בזכויות לפי הסכם בין המוסד לביטוח לאומי ובין הסוכנות. אנחנו לא צריכים שו' סעיף כדי שסוכנות תעשה או לא תעשה משהו. לכן כל הסעיף הזה מיותר. הסוכנות איננה צריכה סעיפים, אין כאן מילה על המוסד לביטוח לאומי ולכן את זה צריך למחוק. מה שצריך כן להכניס זה שאדם לא יקבל פעמים, זה נכון אבל זה לא נוגע לסעיף 3(א) זה נוגע לסעיף 3(ב). בסעיף 3(א) לא מדובר על תשלום כפול אלא ב(ב) מדובר על מי שמקבל תשלום מהמוסד לביטוח לאומי, אפשר יהיה לנכות לו את מה שהוא מקבל מהסוכנות לדעתי יש כאן בכלל דבר משונה. אני חושב שצריך היה קודם כל לנסח את הסעיף הזה שיחול רק לגבי התקופה שהוא זכאי לתגמולים לפי ההסדר הזה. לפי ניסוח הסעיף יכול להיות שזה יחול גם על תגמולים שהם חלים מקודם, כיון שהסיומת של הסעיף זה שאלה של ניסוח: מיום שהוא זכאי לתגמולים לפי סעיף זה. יכולה להתפרש שמאותו יום אפשר יהיה גם לנכות תגמולים של העבר. אני מדבר כאן רק על ניסוח, ועכשיו אני עובר לדבר גם על הענין המהותי. אם הסוכנות לא תשלם, לא יהיה מה לנכות. הרי אף אחד לא אומר לסוכנות לשלם אחרי שההסדר הזה יכנס לתוקפו. אני מבדיל בין שתי תקופות: לגבי התקופה שלפני כניסת ההסדר הזה לתוקף - לא מענין אותנו. לגבי התקופה שאחרי כניסת ההסדר לתוקף אני אומר: אתם לא רוצים לשלם - אל תשלמו. הסוכנות לא חייבת לשלם אלא לפי ההסדר. אינני רואה שום סיבה שחשלים שלא לפי ההסדר ואח"כ תנכה. לא יכולים להיות תשלומים חופפים, בשביל זה בא ההסדר ומרגע שיש הסדר לא יהיו שום תשלומים חופפים ואז לא יהיה מה לנכות. אינני מקבל שיש כביכול הסדר גלוי והסדר סמוי.

ח. שמעוני:

הרי קודם אשרנו לשלם 18 חודש רטרואקטיבי, ובאותו זמן הסוכנות שלמה.

ש.א. אלמוזלינו - היו":

ההסדר תחולתו מאפריל 73. לא הפעילו אותו מאחר ולא היתה רשות ולא היו סדורים מחאימים לבצוע. רק עכשיו שמענו אינפורמציה ממר ע. ברוך שיש כבר 1400 תיקים ורק בשבוע הבא יתחילו לדון על התיקים ולאשר מי זכאי ומי לא זכאי. במשך התקופה הזאת של שנה וחצי הם לא רצו לתת לאנשים לחכות עד שהרשות תאשר, אלא שלמו לחלק מהם. באים ואומרים: אלה שקבלו תגמולים

י. ארידור:

אם כך היה צריך לכתב במפורש שינכו את הסכומים שקיבל בגין התקופה. מכיון שכאן נאמר שאפשר לנכות את זה מיום שהוא זכאי, אבל לא נאמר איזה תשלומים אפשר לנכות מיום שהוא זכאי. מדובר כאן ממתי מותר להתחיל לנכות אבל לא מה מותר לנכות. כפי שזה מנוסח כתוב ממתי מותר לנכות את הסכומים, אבל לא כתוב איזה סכומים מותר לנכות. להפך, המשפט איזה סכומים מותר לנכות כתוב ללא כל סייג, כשכתוב סיוע לכל מי שאושר כזכאי לתשלומים אפשר לנכות סיוע כספי מן הסוכנות היהדות שלא לפי הסדר זה. זה יכול להיות גם סיוע כספי מלפני חמש שנים. אני מפנה את תשומת הלב לניסוח. לגבי 3 (א) אני חולק על העקרון. לגבי 3 (ב) אני מציע לתקן את הנוסח. 3 (ב) כולל גם 1 ו-2. לגבי ג' אני מתנגד בכל תוקף. אני בדעה שברגע שאנו עושים הסדר ממלכתי - אין מקום לפרוטקציה ואין מקום לשחיתות. אם ישנם מקרים מיוחדים שטעונים טפול מיוחד החורג מגדר ההסדר, אני מבקש להגדיר את הסוג של המקרים האלה ולהכניס אותם למסגרת ההסכם, ואז אנשים יקבלו סיוע בדיוק לפי ההסכם, אבל אינני רוצה שיבוא אדם לפקיד ויגיד: יש לך סעיף 7 (ג) עכשיו תואיל לתת לי תוספת. כל אחד יכול לפנות לפי הסעיף הזה ואינני יודע מה הפקיד הזה יגיד. אני רוצה שיגדירו בבירור את כל האפשרויות האלה והן תוכנסנה להסכם. לכן אני מסכים ל-7 (ב) בתקון ושולל חריפות את 3 (א) ו-3 (ג). אני גם רוצה להגיד שיש סתירה בין 3א-ו-3ג. אני מסכם בזה: הוא לא יהיה זכאי לתשלום אחר ובכל זאת יקבל. אנו משלמים מס שפתיים לעקרון שא יהיה זכאי לתשלום אחר, ואח'כ אנו אומרים: אבל אם יש לו קרוב בסוכנות הוא כן יהיה זכאי, זו בערך המשמעות של 7ג, ואני מציע למחוק גם את א' וגם את ג'.

ה. זיידל:

אני תומך במה שאמר ה"כ ארידור וגם בהערתה של היו"א. אני רוצה להוסיף: לפני שנתיים היגיעו לכאן אסירי ציון ממדינה מסוימת והסוכנות היהודית החליטה לאשר להם מענק כספי מיוחד, אסירי ציון ממדינה במזרח התיכון. זה סיוע כספי. לאחר אישור החוק הזה, יצא שיצטרכו אם נקבל את (א) להוריד מהם את הסיוע הכספי המיוחד שהם קבלו. אני מתנגד לזה, כי הסוכנות היהודית או כל גוף אחר שעוסק באסירי ציון, רשאים לקבל החלטות מיוחדות הנוגעות למשפחות מסוימות או לאסירי ציון מיוחדים ולהעניק מענק כספי. לכן לפי דעתי כל הניסוח הזה איננו טוב. אם אנחנו מסכימים על עקרון, ואתם יודעים שיש אסירי ציון גם ממצרים, הסוכנות היהודית התכנסה והחליטה על מענק מסוים, על פי החוק הזה צריך להוריד להם את הכסף שכבר קבלו וזה לא יתכן, כי הסוכנות רשאית לקבל החלטות בזמנו עוד לפני קבלת החוק. ה"כ ארידור מדבר על הסעיף הראשון, ואילו ני מדבר על הסעיף הקודם, על ההחלטה של סיוע כספי. אני הייתי מוחק את כל החלק הזה ומשאיר כפי שהיה קודם. הייתי אומר שרק אם משהו קיבל בגין התקופה הזו תשלום חודשי אז אפשר להוריד, אבל מענקים מיוחדים עד היום הזה זה דבר מקובל ואין להוריד זאת.

ה. שמעוני:

לגבי ב' אני מסכים עם ה"כ ארידור שצריך לתקן אותו שזה רק בגין התקופה. אם נשאר אז הסעיף המתוקן בגין התקופה, גם א' וגם ג' מיותרים ממילא, מפני שאין צורך לאסור מצד אחד ולהתיר מצד שני. כשישנם שני סעיפים כשהאחד מבטל את השני וכל אחד יכול לעמוד בפני עצמו, לפי דעתי זה מקור למשוא פנים, מפני שכשרוצים יכולים להשתמש בא' ולומר לא מגיע, וכשרוצים יכולים לומר: למרות האמור לעיל... ולתת. כאשר לא אוסרים ולא מתירים יש אפשרות בהחלט לתת מענקים, לא אוסרים את הדבר הזה, אבל בהחלט מנכים את התקופה החופפת. לכן לפי דעתי אם או מעקרים את א' וג', הרי ב' המתוקן יכול לעמוד בזכות עצמו ואז כל מה שנאמר כאן גם כן עומד בזכות עצמו.

מ. גז:

האם הכוונה היחה לנכות מאלה שקבלו חודשת מחוץ להסכם ולא היחה הכוונה למענק. מה שניתן כמענק חד פעמי - ניתן ולא מנכים.

ד. אור:

אני רוצה קודם כל להתייחס לסעיף קטן א. סעיף קטן א' הוא הסעיף שאח"כ סעיף קטן ב' מסביר את דרך הפעולה שלו, מפני שסעיף קטן א' אומר בעצם שאתה לא יכול לקבל פעמים תשלומים. זה העקרון. סעיף קטן ב' 1 מסביר באי זה צורה

יותר לא ננכה. ז. א. סעיף קטן א' חייב להשאר כדי להסביר את העקרון שאתה לא יכול לקבל פעמים. אני חושבת שניסוח הוא די ברור, אבל אני מוכנה לקבל כל ניסוח מתאים אחר לסעיף קטן ב', ואם הכוונה היא לומר ינוכה מהתגמול שהוא זכאי לו לפי הסדר זה הסכום שהוא קיבל מיום שהוא זכאי לתגמולים, אני מוכנה גם לכתב בגין התקופה. לגבי סעיף קטן ג' נדמה לי שיש כאן אי הבנה. אנחנו כולנו מדברים על אותו הדבר והויכוח הוא רק לגבי הניסוח מפני שזאת בדיוק אתה הכוונה. אנחנו הכנסנו את סעיף קטן ג' שהוא סותר את סעיף קטן א' משום שרצינו להשאיר אפשרות - ולא אפשרות שרירותית סתם, אלא הרשות תבדק בכל מקרה לגופו, אם אתה עומד על כך ח" ארידור, אנו יכולים להציא את סעיף קטן ג' והמשמעות של זה היא שגם כאשר כולם מודים שאנשים זקוקים במקרה זה או אחר למשהו מיוחד אי אפשר יהיה לתת אותם. אי אפשר לקבוע קריטריונים כשאתה לא יודע מה הצרכים של כל מקרה ומקרה.

מי יקבע זה כן וזה לא?

מ. גז:

הרשות תקבע. אנו מדברים פה גם על ניכויים מהעבר, על אנשים שכבר קבלו. באה אלמנה עם שבעה ילדים וסדרו לה דירה ועכשיו יורידו לה את ערך הדירה?

ר. אור:

סעיף א' מתיחס לגבי העתיד, בעתיד לא יוכל אדם לקבל תשלום תגמול פעמים.

ש. א. אלמוזלינו - היו"ר:

לא צריך לכתוב זאת, אם לא נקבעה לו זכות הוא לא יקבל. לגבי העתיד יש הסכם ובוזה

י. ארידור:

נגמר העניין.

הסעיף הזה מקובל וחמיד כוללים אותו גם בחוק הביטוח הלאומי וזאת עושים כדי להיות בטוחים שהדבר הזה נעשה. אם אדם מקבל במקום זה אינו צריך לקבל תשלום חודשי במקום אחר. פה הייתי מוסיפה את המילים תשלום חודשי והכוונה היא לתשלום חודשי מהסוכנות היהודית. הכוונה כאן לגבי העתיד ולדעתי זה צריך להיות, הוא לא בא לגרוע וגם לא בא להוסיף אלא להזכיר שהוא לא יכל לקבל משני מקורות, גם מפה וגם מפה. הכוונה לתגמול חודשי. זו נקודה אחת. בסעיף ב' יש להוסיף ולציין שהדבר מתיחס לתקופה הזאת, צריך למצא את המקום המתאים היכן לציין בגין התקופה. לגבי סעיף ג', כאן לא מדובר על תגמול ולא על תשלום חודשי. פה מדובר על סכומים נוספים אחרים שאינם קשורים עם התגמול, שהסוכנות היהודית תהיה רשאית לתת אותם. אני מסכימה למה שהחברים אמרו כאן, שזה יכול לפתוח פתח לחוסר צדק, מדוע האחד כן יקבל והשני לא יקבל. אני הייתי מציעה לכלול "עפ"י קריטריונים שיקבעו ע"י הרשות".

ש. א. אלמוזלינו - היו"ר:

זה לא מספיק, אנחנו צריכים לדעת מהם הקריטריונים. צריך לכתב את הקריטריונים בהסכם. צריך ללמוד את הבעיה ולפרט כאן את הקריטריונים.

י. ארידור:

צריך להוסיף כאן "מענקים הנחוצים לצורך שיקומו, אבל אז יהיה לכולם, ולא שלאחר יגידו כן ולשני לא. צריכות להיות הגדרות כוללות: תשלומים לצורך תעסוקתו, שיקומו וכו'", אבל אז זה טוב לכלם. כל אחד שתהיה לו בעיה כזאת יהיה זכאי למענק כזה.

ח. שמעוני:

יש פה אחת משתי אפשרויות. יש דברים שלא ניתן לקבוע לגביהם קריטריונים. אם זה תגמול קובעים קריטריון כזה או אחר. גם בביטוח הלאומי אני זוכרת שיש סעיף שלגבי סוג מסוים של מבוטחים וכו' מקבלי קצבאות, ניתן לתת דבר זה או אחר. איזה קריטריון אנו יכולים לקבוע כאן במידה שירצו לתת לו עוד 50 כדי שיקנה דבר זה או אחר? יש פה אחת משתי אפשרויות: או שתגזלו את המענק הזה מאנשים שזקוקים לו ע"י העקשנות או שתאפשרו זאת.

ש. א. אלמוזלינו - היו"ר:

מ. גז:

רצינו לדעת מי מקבל כזוג צעיר זכות קדימה ואז קבעו נקודות: אשה עובדת או לא עובדת, שלושה ילדים או ילד אחד וכו', כל מיני נקודות שאולי מבלבלות את המוח ואולי קשה להבין אותן, אבל זה כתוב באיזה שהוא מקום. ביום שאני רוצה לבדוק אם אמנם מגיע לזוג זה או אחר, אני צריכה רק לקחת את הפרוטוקול של הועדה ולדעת לפי הקריטריונים שנקבעו אם מגיע לו או לא מגיע לו. למה אני צריכה לחיות סתם בעלמא ולא לדעת מה מתרחש בארץ הזאת? אני רוצה להציע לאיש שקופח באיזה שהיא צורה, כתוב שחור על גבי לבן שמגיע לו ואפשר יהיה לברר מדוע לא נתנו לו. שיחנו לו כפול או פי עשר אם מגיע לו, אבל אני רוצה לדעת מדוע ועל מה נתנו!

י. יודין:

אני חושב שיש פה שתי אפשרויות. האחת לבקש למחוק סעיף ג' בכלל מההסכם, כי אז אם הסוכנות תעשה - תעשה זאת על דעת עצמה, אין על זה גושפנקא של ועדת העבודה ושל המוסד לביטוח הלאומי ויכול להיות שהסוכנות עומדת במצבים כאלה. האפשרות השניה היא באמת כתיבת קריטריונים וכתובת מוסמכת לביצוע. אני מעדיף למחוק.

י. מויאל:

אני לא מדבר על שחיתויות, חזקה עלי שאנשי הסוכנות והמוסד לביטוח לאומי נוהגים על פי מצפונם, אבל אני מדבר על רגישות. אנו מטפלים בעליה באנשים שונים, וכל אחד יודע מה רבות הרגישויות, לא אחד מהם חושב שהנה בענין זה או זה קיפחו אותו. הסעיף הזה פותח פתח לאנשים שעוסקים בנושא למכשלה, מפני שככל שיהיה צדוק תמיה ימצאו אנשים רגישים. אני מאמין שאותו איש שהחליט החליט במצפון נקי ולא מושחת, אבל אני מכשיל אותו, כי בסעיף הזה לפתח חטאת רובץ. אתה הולך ושם מכשול בפני איש ציבור, לשם מה להכשילו? אני מעדיף שיהיו אמות מידה מקובלות וברורות, ואז אותו פקיד או אותו איש ציבור יצטרך לשקל לאיזו קטגוריה האיש שייך. אינו שייך - יוכל לטען ככל שירצה ולא יקבל, אבל אם מגיע - מגיע. בצורה המנוסחת בסעיף זה, כל חברי שטענו לפני צדקו, כי הדבר הזה מכשיל את כולנו.

ש.א. אלמוזלינו - היו"ר:

בסעיף א' כדי למנוע את התופעה שמדברת עליה הגב' ר. אור, שיורידו לו אח"כ מהתגמול, אולי נמחוק את סעיף ג' ונאמר בא': לא יהיה זכאי לתשלום חודשי מן הסוכנות הי הודית בשל היותו אסיר ציון בהתאם לזכויות שנקבעו לו בהסדר, בהתאם לכללים שנקבעו בהסדר ואת תחילי את תשלום רק לגבי אותם דברים המזכים אותו על פי ההסדר.

ר. אור:

אנחנו נותנים לפי ההסדר גם כל מיני שיקומים.

ש.א. אלמוזלינו - היו"ר:

תצמידי את הזכויות הללו והתשלומים על פי מה שנקבע בהסדר, שלא יהיה תשלום על

אתה העילה פעמים.

ר. אור:

זה לא יהיה חופף במדויק, מפני שבהסדר אנחנו אמרנו שבביל מה מקבלים: שבביל נכות, שבביל חוסר פרנסה, שבביל שיקום. אבל לפי מה שהסוכנות עד עכשיו נתנה היא לא נתנה שבביל חוסר פרנסה ונכות, היא נתנה תשלומים מסוג אחר לגמרי. אי אפשר להשוות בין התשלומים. לגבי העמיד יפסיקו לחת, אבל מדובר בשנה שחלפה. א' ו-ב זה לא רק לגבי העמיד כי אם לגבי העבר, מפני שקבלו תשלומים מסוגים שונים בעבר, צריך את אותם תשלומים לנכות, אבל לגבי דברים ספציפיים שהם נתנו, רוצים בכל זאת להשאיר, כמו למשל העיוור שצריך לקבל יותר. אני פשוט חלקתי את סעיף ב' לשנים על מנת שלא יהיה ארוך מידי. זה הכל.

ח. שמעוני:

צריך לפי דעתי או למחוק את א' וג' ולתקן את ב' בהתאם למה שאמרנו, או לתקן את ב' ולהשאיר את א' וג' אבל אז לכתב: למרות האמור בסעיף ב' רשאית הסוכנות היהודית לאשר מתן סיוע כספי למסרת שיוגדרו כנספח להסכם זה, ואז תביאו לנו בבקשה את המטרות הכספיות ונאשר אותן ואז אפשר יהיה לדעת במה מדובר.

ר. אור:
אנחנו יכולים לעשות את זה, אבל אני משוכנעת שבינתיים אסירי ציון יסבלו, מפני שאין בכלל אפשרות מראש להביא בחשבון את כל מה שכל אחד צריך.

י. מויאל:
זה רק כלפי ההסדר כולו וקבלנו את הסענה הזאת, אבל כלפי נקודה זו אינך צודקת.

ש.א.אלמוזלינו - יו"ר:
אם אתם רוצים להשאיר את א', צריך להגביל אותו לגבי אותם החשלומים בגין אותו הסדר ולא לגבי דברים אחרים, או תמחקו את שני הסעיפים.

ר. אור:
אנחנו יכולים אח"כ להוסיף לפי מה שיעלה בדעתו של כל אחד, להוסיף רשימת קריטריונים

ש.א.אלמוזלינו - יו"ר:
אני הייתי מציעה לגבי שני הסעיפים א' וג' לא להתעקש. הסוכנות נתנה - נתנה. תעשו את מה שקיבל יותר וסעיף ב' יענה על כל הצורך הזה. אם את מתיחסת לתקופה הזאת אנחנו מתנגדים שיהיו שני הסעיפים אלו. אם את רוצה לגבי העתיד, החברים רוצים קריטריונים.

ר. אור:
שימחקו הסעיפים א' וג' אם על כך אתם עומדים, אם כי אני סבורה שזה יהיה לרעת אסירי ציון. הסוכנות איננה מוכנה לשלם פעמים, ובמקרה כזה נצטרך לוו תר על כל העניין של 12 חודש ו-18 חודש. סעיף ב' אומר שאתה חייב לנכות כל תשלום שניתן, ואין חולקין על זה שהמדובר בגין אותה תקופה.

ע. ברור:
אחת הבעיות העומדות בפני הספול בנושא הזה היא שלמעשה מדובר בעניין שברגע שהוא מתחיל להיות מופעל, מתגלים מידי פעם צרכים חדשים שלא היו ידועים קודם לכן וביחוד כשמדובר בבעיות שהן בעיות יוצאות דופן, בעלות אופי אישי שונה ומאד מאד מגוון. בהסדר שאושר כבר מופיע סעיף 11 בעמ' 6 האומר שמי שזכאי לקבל תגמול לפי הסדר זה, זכאי גם לשיקום והוא זכאי לשיקום במסגרת כללים אשר יקבעו ע"י הרשות בתאום עם המוסד. כתוב בסעיף 11 בעמ' 6. אני אקרא את הסעיף כפי שהוא כתוב אצלי: "מי שזכאי לקבל תגמול לפי הסדר זה יקבל מהמוסד סיוע במימון הוצאות לצרכי בריאות ושיקום במסגרת כללים אשר יקבעו ע"י הרשות בתאום עם המוסד". אני רצייתי להסביר לכם משהו והסתייעתי בסעיף מתוך ההסכם שמדבר בשיקום במפורש.

ש.א.אלמוזלינו - היו"ר:
אנחנו את הסעיף הזה לא נגמור היום. שמעתם את הערות חברי הועדה, תביאו לנו לאחר התייעצות נוסח אחר ותביאו לנו גם את ההסדר שאושר סופית ולא את ההסדר שהכנסנו בו תקונים.

ע. ברור:
אני מדבר באותו סעיף הקובע מפורשות שהשיקום ינתן במסגרת כללים שיקבעו ע"י הרשות בתאום עם המוסד לביטוח לאומי. קורה שבחקופת המעבר, אותה תקופה שבה אנו היום פועלים בצורה שאיננו רוצים לפגוע באסירי ציון, אנחנו בינתיים באמצעות המדור הקבוע לאסירי ציון נותנים סיוע לאותם אסירי ציון שפונים ויש להם בעיות תכופות ביותר לטפול, כמו למשל בקשר לאדם שמרוחק למיטה וזקוק לטיפול מיוחד. האדם הזה מקבל היום סיוע על פי הכללים הקודמים. אם אנחנו נבוא והיום נגביל את עצמנו על פי כללים, יכול מאד להשת שיצמחו צרכים דוגמת אותו צורך בלתי צפוי ואנחנו לא נוכל לדרוש מן הסוכנות לממן את ההוצאות שאנו מבקשים. משום כך אנו מבקשים לאפשר לנו, כל עוד לא הגענו לבירור מכסימלי או אופטימלי לפחות של הצרכים, שתהיה אפשרות לממן צרכים מיוחדים. זו הבקשה שלנו בפועל, כי איננו רוצים להגביל את עצמנו על פי כללים. אנו במפורש קובעים הסדר שעל פיו ינתן סיוע. על מנת שלא נכבל ידינו ונוכל לסייע במקרים יוצאי דופן, אנחנו מבקשים את הפתח הזה בכדי שנוכל לענות על צרכים. הסוכנות היהודית עצמה...

מ. גז:
לפי דעתי אנו בזה מאפשרים ונותנים רשות לפרוטקציה עקיפה.

ע. ברור:
אל לנו לשכוח שהסוכנות היהודית עצמה נתונה לבקורת ואם אנחנו על פי הסדר זה לא ניתז

אפשרות לסוכנות היהודית לבצע תשלומים נוספים, אנחנו ע"י זה מגבילים אותה לשלם לנו את הסכומים הנוספים. לכן בעצם בא פה תקון טכני שמאפשר מבחינה תקציבית לבצע תשלומים. אני רוצה להביא דוגמא של תשלומים שמבוצעים. מידי שה על פי הסדר מקדמת דנא, ניתן לאסירי ציון סיוע מיוחד לקראת החגים. זה לא תשלום שאפשר להכניס אותו בתגמולים רשמיים.

ח. שמעוני:

זה כבר ענין למקרה סוציאלי, ואני אינני מבין מדוע בכל מקרה אפשר להגדיר את הזכאים לתשלום זה או אחר, ואילו במקרה המיוחד של אסירי ציון לא ניתן הדבר בתשלומים למקרים הכי מסובכים מבחינה סוציאלית, נתתם הגדרה עד לפרטי פרטים מדוע כאן אי אפשר!?

ע. ברור:

לאור כל מה שנאמר בישיבה זו אני מציע שסעיף ג' יתוקן בצורה שיהיה כתוב על פי כללים שיקבעו מידי פעם ע"י הרשות, ובזאת יהיו קריטריונים קבועים שיהיה ברור על פיהם למה מתכוונים, אני מסכים שזה יהיה בתאום עם המוסד וכך יכתב.

מ. גז:

לפי הבנתי ההסדר שהושג ושנאחנו רוצים לחתום עליו היום הוא ענין של תשלום לקיום ולא יותר מזה. יחד עם זה אני מבינה שיכול להיות מקרה שזקוק לטיפול בחו"ל, שאי אפשר לתת לו טפול דומה בארץ ואני מחייבת את זה, אין עיני צרה בכך שהסוכנות היהודית או הרשות תשלם את דמי הטיסה למי שזקוק ולזה שצריך ללוות אותו. אבל אי רוצה שהדברים יהיו כתובים. העיוור שזקוק לכלב וטפול ומלווה - שכל זה יהיה כתוב. אין אנו רוצים לגזול את מה שמגיע לאדם שסבל למען קום המדינה ומגיע לו, אבל צריך להיות קריטריון כתוב שזר על גי לבן שנוכל באמת להסתייע בעצה לאותם אלה שבאים להתייעץ אתנו. תעשו את זה רחב ככל האפשר, כל המקרים שבאו בר בחשבון ושיכולים להביא בחשבון שיהיו מונחים על הנייר, שיהיה דבר רשמי ושנדע עליו. זה מה שאנו מבקשים. אנו לא באנו להרע להפך, לתת מכסימו שבמכסימו, אבל זה צריך להיות כתוב. למשל, טיסה שנתית לחו"ל מחויבת ומציאות - בבקשה, אבל שהדבר יהיה כתוב.

ע. ברור:

בעצמי הצעתי כאן שזה יהיה כתוב על פי כללים שיקבעו ע"י הרשות בתאום המוסד

לביטוח לאומי.

ח. שמעוני:

אני מוסיף לזה: כללים שיקבעו ע"י הרשות בתאום עם המוסד לביטוח לאומי ויובאו

לידיעת ועדת העבודה.

י. ארידור:

ידיעה לא מספיקה כל אחד יכול לקרא את הכללים שיקבעו בין שהוא חבר ועדת העבודה ובין שאינו חבר. אני רוצה שהכללים יהיו בתאום עם המוסד, זה הסכם בין המוסד ובין הסוכנות, מר עובדיה הסתמך בנוסח שהיה בסעיף 12, כללים שיקבעו ע"י הרשות בתאום עם המוסד ואני לא רואה שום סיבה לסטות מזה. יהיו כללים שיקבעו בתאום עם המוסד. אם מוסד לביטוח לאומי לא רוצה לקחת את זה על עצמו, יכתב בהתייעצות עם ועדת העבודה. לא מספיק ידיעה.

ש.א. אלמוזלינו היו"ר:

האם אפשר לחייב את הסוכנות לבוא לחייעץ עם הועדה? אני חושבת שמספיק שהכללים

שיקבעו יובאו לידיעת ועדת העבודה.

י. ארידור:

אם כך יש לציין שיובאו לידיעת ועדת העבודה לפני קביעתם וכך נוכל להביע את

דעתנו על זה.

ש.א. אלמוזלינו היו"ר:

הדבר באמת מסובך למדי. הייתי מציעה לכם לחשב על כל הדבר הזה, להתייעץ עם הסוכנות היהודית שהיא הפרטנר שלכם בנושא זה, תגידו שיש התנגדות חריפה לסעיף מסוג זה משום שזה יצר עיוותים וימנע עשיית צדק, תמסרו על כך

מכן חבואו אלינו אם נוסח מתוקן. איש לא לוחץ עליכם לסיים דוקא עכשיו את הסעיף הזה. ברגע שתהיו מוכנים תודיעו לי ומיד נעמיד את זה לסדר היום.

2. פיצויי פיטורין וגובהם בעת פשיטת רגל ופרוק חברה.

יו"ר ש.א. אלמוזנינו: הסעיף הבא שעומד על סדר היום זה הצעה

לסדר של ח"כ שחל. פיצויי פיטורין

בעת פשיטת רגל ופרוק חברה. אנחנו חשבנו שיום נוכל לסכם את הדיון בנושא הזה ולכן גם נתנו שהות של שבועים ימים מאז הופיעו נציגי הבנקים. מסתבר שהממשלה איננה מוכנה עדיין לסיכום, אין לה דעה מגובשת בקשר לנושא של פשיטת רגל, והתקון שאנו רוצים להכניס לפקודת פשיטת רגל, ובאה הודעה משר המשפטים שהיגיעה אלי רק אתמול בצהריים. הוא כתב כך: "לכבוד יו"ר ועדת העבודה, הנידון: הבטחת תשלום פיצויי פיטורין לעובדים וגובהם בעת פשיטת רגל או פרוק חברה. הריני מתיחס לדיון בהצעה לסדר היום בנידון של ח"כ מ. שחל המתקיים בועת העבודה של הכנסת. אני מודע לצורך להביא תקון במצב הקיים על מנת להבטיח את זכויותיהם של העובדים במקרה של פרוק חברה או פשיטת רגל של המעסיקים. אולם הבעיה מסובכת וטעונה בדיקה או בירור כל האפשרויות להשגת חסרה. לכן אודה לך אם תואילי לדחות את המשך הדיון בנושא זה עד לאחר שיבדק ותגבש עמדתם של שרי הממשלה הנוגעים בדבר.

אני דברתי עם שר המשפטים אתמול ואמרתי

לו שהנושא הזה עומד על הפרק כבר הרבה

זמן ואינני יכולה לדחות את הדיון לאין סוף, אתה לא קובע תאריך עד מתי הדעות יגובשו, הועדה יכלה לדון גם שנה שלמה ולא תקבל סכומים ומסקנות. טענה אחת היתה שהוא הטיל על הגב פנחסוביץ שתרכז את הענין הזה, תזמן את נציגי השרים וידונו בענין ויגבשו עמדה. הגב' פנחסוביץ יוצאת לחופשה של שלושה שבועות ולמעשה חוזר כאשר ישאר שבוע ימים לפגרה של הכנסת. ואז עד שיתחילו לדון ויבררו וכו' לא נספיק לאשר. אני מציעה שלגבי יתר החלקים שעליהם כבר קימנו דיון ובירור וסימנו בהם, נוציא מסקנות ביניים לגבי אותו חלק שנוגע ישירות לנו. חשוב לא לסחוב את כל הענין עוד חודשים. נשארה הנקודה האחת והיחידה וזה הענין של פשיטת רגל שלגבינו אנו במסקנות הביניים שנשים על שולחן הכנסת נגיד: מאחר ועל פי פנית הממשלה וכו', נענינו לבקשה והחלטנו בועדה שתוך חודשים או עד חודש אוקטובר הממשלה תודיע לנו על עמדתה ובהתאם לכך נמשיך את הדיון על מנת להגיע למסקנות סופיות בענין הנידון. לגבי מסקנות הביניים אני מציעה שלא נעכב את מה שדנו לגבי זכויות העובדים וקרנות הגמל. אני ישבתי עם נציגי הממשלה בהתאם להחלטה שהיתה בועת העבודה, ישבתי עם נציג משרד המסחר והתעשייה ועם נציגי מועצת הפועלים ודנו באותה הסוגיה מה קורה עם אותם הסכומים למעשה של פיגור התשלומים לקרנות הגמל שלהם וכמו כן מה עם פיצויי הפרשים לעובדים. הסכומים הללו מסתכמים בכ-1,150 מליון לירות. תוך כדי הבירור שקימתי איתם היתה הבנה ורגישות גדולה לנושא הזה. בסכום שאני יכולה לכלול אותו במסקנות ואשר התקבל גם על דעת הממשלה, שתשדל לעמוד על זכויותיהם של העובדים שלא יפגעו בעת מכירת המפעל. הם טענו כי כל עוד המפעל לא נמכר הממשלה אינה יכולה לעשות מאומה, הם גם לא יכולים לבוא ולשלם כסף. הממשלה עדיין איננה צד בכל הענין הזה. אבל בעת מכירת המפעל, חוקה על הממשלה שתעמוד על זכויות העובדים שלא יפגעו כתוצאה מכל מה שקרה שם. את הדבר הזה נכלול במסקנות שלנו. אנו גם נכלול את הענין שלגבי קרנות הגמל שזכויותיו של העובד לא יפגעו במידה שיש פיגורים וכל מה שמשתמע מכך. אח"כ נכלול המלצה לממשלה להמשיך בקיומו של המפעל ולהבטיח תעסוקה לעובדים אם בצורתו הקיימת ואם בהסבת המפעל לדבר אחר, העיקר שלעובדים תהיה מובטחת תעסוקה. ברוח זו נכין מסקנות ביניים ונביא אותן לאחת הישיבות לאישור סופי בועדה ונניח אותן על שולחן הכנסת, כי זה באמת לא צריך להיות מונח עוד חודשים-שלושה עד שנברר את הסוגיה שהיא כללית ואינה מתייחסת אך ורק למפעל "גרבי יפה" אלא מתייחסת לכל מפעלים. מסקנות הביניים יהיו רק לגבי המפעל ולגבי זה נציין את הסוגיה הכללית, ומאחר ויש פניה של הממשלה שעדיין אין לה סכום מגובש בנושא הזה, אנו דוחים את הבירור והסקת המסקנות עד לחודש אוקטובר. אם זה מוסכם, אנו בוחזים את הבירור את המסקנות ונבקש מהגב' ת. פנחסוביץ לאחר החופשה שלה מיד להתחיל לפעל לסימו של ענין זה ולקביעת דעה מגובשת של הממשלה בענין זה.

אני שאלתי את שר המשפטים, הרי בכל
זאת עמדתה של הממשלה צריכה להיות מושפעת
במידה מסוימת מהדברים שנשמעו ע י חברי הועדה וע"י נציגי החסדרות
ולמעשה פה היתה כמעט דעה אחידה. הוא אמר לי שחזקה על נציגי המשרדים
ומשרד העבודה והאוצר והגב' פנחסוביץ שיקחו את הדעות שהובעו כאן בחשבון
כאשר ישבו לגבש את העמדה של הממשלה. אם אין הערות ויש הסכמה בענין זה,
אנו מקבלים את הסכום זה ומעמידים היום נקודה.

הישיבה ננעלה בשעה 1100